

สรุปผลเปิดรับฟังความคิดเห็น ร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล พ.ศ. ...

ตามที่กระทรวงการคลังโดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้เชิญหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (ร่างพระราชบัญญัติฯ) ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน – ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ นั้น

สศค. ขอเรียนว่า บัดนี้ได้ครบกำหนดการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ แล้ว ขอเรียนสรุปดังนี้

๑. วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

สศค. ได้เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ผ่านทางเว็บไซต์ www.fpo.go.th ของ สศค. ซึ่งสามารถแสดงความคิดเห็นได้ที่ช่องทาง Fax : ๐๒ ๖๑๘๘ ๓๓๖๖ และ E-mail : fpo.hearing@gmail.com

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

สศค. ได้รับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฯ รวม ๑ ครั้ง ดังนี้
ครั้งที่ ๑ การรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนทั่วไปผ่านทางเว็บไซต์ www.fpo.go.th ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน – ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งมีผู้เข้ามาดูทั้งหมด ๒,๐๕๑ ราย

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจง

หลังจากสิ้นสุดการเปิดรับฟังความคิดเห็นมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๒๓ รายโดยผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็นดังนี้

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
๑. ประเด็นเรื่องนิยาม “ระบบทำการแทน เพื่อการให้บริการของภาครัฐ” ตามมาตรา ๓	หากหน่วยงานราชการ มีความประสงค์ต้องการเชื่อมต่อข้อมูลของ หน่วยงานภาครัฐที่มีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความรับผิดชอบ เช่น ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร ตามพระราชบัญญัติการทะเบียน ราษฎร พ.ศ.๒๕๓๔ จะต้องให้ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลนั้นยินยอม ก่อนที่จะได้รับอนุญาตจากบริษัทให้เชื่อมต่อข้อมูลทะเบียนประวัติ ราษฎรนั้นเข้ากับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล หรือไม่	ถึงแม้หน่วยงานของรัฐจะเข้าเป็นสมาชิก แต่การส่ง ข้อมูลจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูลมีการให้ ความยินยอมผ่านระบบเท่านั้น ดังนั้น หน่วยงานของ รัฐจึงไม่จำเป็นต้องให้ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลให้ ความยินยอมก่อนที่จะเชื่อมต่อเข้ากับระบบ
๒. ประเด็นเรื่องนิยาม “พิสูจน์และยืนยัน ตัวตน” ตามมาตรา ๓	เห็นควรเพิ่มความดังต่อไปนี้ท้ายบทนิยาม ของคำว่า “พิสูจน์และ ยืนยันตัวตน” ในมาตรา ๓ ให้หมายความรวมถึง “การแสดงเจตนา การให้ความยินยอม การทำนิติกรรมสัญญาใดๆ หรือการลงลายมือ ชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามความประสงค์หรือเจตนาของผู้ใช้บริการ” เนื่องจากการในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ในระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล จำเป็นต้องรองรับ กระบวนการต่อเนื่องในการบริการเพื่อทำธุรกรรมต่อหรือที่ เรียกว่ากระบวนการ Authorization ดังนั้น ในขั้นตอนการพิสูจน์และยืนยันตัวตนจึงต้องมีการให้ ความยินยอมเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามมาตรา ๒๗ ใน การเปิดเผยข้อมูลของผู้ใช้บริการหรือมาตรา ๔๖ ในการสร้าง จัดเก็บ และนำไปใช้ซึ่งข้อมูลที่ใช้สำหรับสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป เพื่อให้รองรับการแสดง เจตนา การให้ความยินยอม การทำนิติกรรมสัญญาใดๆ หรือการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามความ ประสงค์หรือเจตนาของผู้ใช้บริการ
๓. ประเด็นเรื่องนิยาม “บริษัท” ตามมาตรา ๓	การกำหนดบทนิยามของคำว่า “บริษัท” ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า หมายถึงบริษัทประเภทใดบ้าง เช่น บริษัทจำกัดตามประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมาย ว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายมีความชัดเจน	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
	และสอดคล้องกับร่างมาตรา ๓๑ ที่กำหนดเงื่อนไขของบริษัท จำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดในการเป็นผู้ให้บริการ	
๔. ประเด็นเรื่องนิยาม “สมาชิก” ตามมาตรา ๓	ขอให้เพิ่มความชัดเจนของนิยามของคำว่า “สมาชิก” ในร่างกฎหมายนี้ เนื่องจากร่างกฎหมายไม่กำหนดให้รวมหน่วยงานของรัฐเข้าเป็นสมาชิก แต่หน่วยงานของรัฐสามารถเข้าเป็น Relying Party (RP), Identity Provider (IdP) และ Authoritative Source (AS) ได้ หากเป็นการยกระดับการบริการแก่ประชาชน ตามมาตรา ๒๔ ของร่างกฎหมายนี้	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเข้าเป็นสมาชิกของระบบได้ โดยคณะกรรมการจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับหน่วยงานของรัฐที่เป็นสมาชิก
๕. ประเด็นเรื่ององค์ประกอบของ คณะกรรมการกำกับดูแลระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ตามมาตรา ๖	- องค์ประกอบคณะกรรมการกำกับดูแลระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (คณะกรรมการ) ซึ่งมีองค์ประกอบเช่นเดียวกับคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ครอ.) ควรมีตัวแทนของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง แม้ว่าจะกำหนดให้คณะกรรมการ มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในแต่ละภาคอุตสาหกรรมแล้ว แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงเป็นของคณะกรรมการ - เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น องค์ประกอบของคณะกรรมการ ควรกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิน้อยคนหนึ่งของแต่ละด้านต้องมาจากภาคเอกชน	- หากกำหนดให้มีตัวแทนของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในคณะกรรมการ จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลจากทุกภาคอุตสาหกรรมต้องเข้าร่วมด้วย ซึ่งจะทำให้การดำเนินการและการเข้าร่วมประชุมเป็นไปด้วยความยากลำบาก อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๐ (๖) คณะกรรมการสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกำกับดูแลการใช้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลของธุรกิจในแต่ละภาคอุตสาหกรรม ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลได้ - จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป โดยเพิ่มคำว่า

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
		“อย่างน้อย” ในมาตรา ๖ วรรค ๑
๖. ประเด็นเรื่องอำนาจของคณะกรรมการในกรณีที่ผู้ให้บริการระบบทำการแทนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ ตามมาตรา ๑๕	การให้ผู้ให้บริการระบบทำการแทนหยุดการเชื่อมต่อทันทีนั้น หมายความว่าระบบทำการแทนไม่สามารถให้บริการได้ การหยุดการเชื่อมต่อง่ายกว่ามีกำหนดเวลาหรือไม่ หากไม่มีกำหนดเวลาจะมีผลเป็นหยุดไปเรื่อย ๆ ซึ่งถือเป็นการเพิกถอนผู้ให้บริการระบบทำการแทนหรือไม่ หากมิใช่เป็นการเพิกถอนควรมีการกำหนดระยะเวลาหยุดการเชื่อมต่อเพื่อแก้ไขการดำเนินงานให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดของคณะกรรมการเช่นเดียวกับมาตรา ๑๔ นอกจากนี้ การให้หยุดการเชื่อมต่อทันทีนั้น จะมีผลกระทบต่อบุคคลที่สามหรือไม่ ซึ่งต้องมีประกาศการให้หยุดการเชื่อมต่อทันทีนั้นให้แพร่หลายโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป
๗. ประเด็นเรื่องอำนาจของคณะกรรมการในการกำหนดระดับความน่าเชื่อถือตามมาตรา ๑๖	- ควรให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการในการพิจารณาการกำหนดระดับความน่าเชื่อถือ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ไม่ควรกำหนดเป็นบทบังคับเด็ดขาดให้คณะกรรมการต้องประกาศกำหนดระดับความน่าเชื่อถือตามที่ได้รับการเสนอแนะ - กรณีที่หน่วยงานกำกับดูแลมีการออกหลักเกณฑ์ในเรื่องระดับความน่าเชื่อถือแล้ว คณะกรรมการก็จะมีอำนาจในการออกหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวได้อีก - ควรกำหนดอำนาจของคณะกรรมการให้ชัดเจนว่า หากกรณีที่หน่วยงานกำกับดูแลมีการกำหนดหลักเกณฑ์ แม้ภายหลังประกาศของคณะกรรมการ หลักเกณฑ์ในเรื่องระดับความน่าเชื่อถือต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงาน	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป โดยมีหลักการสำคัญ คือ คณะกรรมการจะกำหนดระดับความน่าเชื่อถือเฉพาะในกรณีที่หน่วยงานกำกับดูแลตามกฎหมายอื่นยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แล้วเท่านั้น และจะกำหนดให้บริษัทผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลสามารถเสนอคำแนะนำต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดระดับความน่าเชื่อถือในเรื่องที่ยังไม่ได้กำหนดไว้

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
	กำกับดูแลนั้น ๆ ทั้งนี้ การเสนอแนะระดับความน่าเชื่อถือควรให้บริษัทเสนอผ่านอนุกรรมการของแต่ละภาคอุตสาหกรรม	
๘. ประเด็นเรื่องการส่งข้อมูลจาก AS ไป RP เพื่อประโยชน์ในกระบวนการพิสูจน์และยืนยันตัวตน ตามมาตรา ๒๗	ขอให้ระบุวิธีการส่งข้อมูลโดยตรงของ Authoritative Source (AS) ในการส่งข้อมูลโดยไม่ผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล ตามมาตรา ๒๗ วรรค ๒ ซึ่งกำหนดให้ Authoritative Source (AS) สามารถส่งข้อมูลไปยัง Relying Party (RP) ได้โดยตรงโดยไม่ผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล และควรกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัย โดยข้อมูลที่ผ่านโครงข่ายระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล จะไม่มีผู้ใดนอกจากผู้ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น ที่จะสามารถเปิดดูข้อมูลได้ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวจะได้รับการเข้ารหัสเพื่อความปลอดภัยอยู่แล้ว นอกจากนี้ หากเกิดความเสียหายขึ้น Authoritative Source (AS) หรือ Relying Party (RP) จะต้องเป็นฝ่ายรับผิดชอบจากการกระทำดังกล่าว รวมถึงความรับผิดและบทลงโทษของ Authoritative Source (AS) และ Relying Party (RP) เป็นอย่างไร	- จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป โดยในเรื่องของความปลอดภัยของข้อมูลนั้น จะกำหนดให้คณะกรรมการสามารถออกประกาศกำหนดมาตรฐานการส่งข้อมูลจาก Authoritative Source (AS) ไปยัง Relying Party (RP) ในกรณีที่ผู้ใช้บริการได้ให้ความยินยอมผ่านโครงข่ายพิสูจน์และยืนยันตัวตน - อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่ไม่กำหนดวิธีการส่งข้อมูลไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ เนื่องจากต้องการให้มีความยืดหยุ่นในเรื่องของกระบวนการ และวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน - ส่วนในเรื่องของความรับผิดนั้นให้เป็นไปตามบทกำหนดโทษในหมวด ๕
๙. ประเด็นเรื่องการรับสมาชิกตามมาตรา ๓๖	การให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลนั้น ผู้ให้บริการจะต้องจัดตั้งในรูปบริษัทและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม บริษัทฯ จึงเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติฯ การที่มาตรา ๓๖ ของร่างพระราชบัญญัติฯ กำหนดให้การรับ	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
	สมาชิกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บริษัทฯ กำหนด อาจทำให้ถูกตีความได้ว่าบริษัทฯ มีอำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อบังคับแก่สมาชิก (RP IdP AS หรือระบบทำการแทน) ซึ่งไม่เคยปรากฏในกฎหมายฉบับใดมาก่อน ที่รัฐให้เอกสิทธิแก่เอกชนในการออกกฎหมายลำดับรอง การที่บริษัทฯ จะรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่นั้น เป็นเรื่องของเสรีภาพในการแสดงเจตนาและการทำสัญญาระหว่างเอกชนด้วยกัน อย่างไรก็ตาม หากมาตรา ๓๖ ดังกล่าว มุ่งประสงค์ให้บริษัทฯ กำหนดเพียงข้อตกลงระหว่างกันก็อาจปรับปรุงข้อความตามร่างกฎหมายให้บริษัทฯ กำหนดข้อตกลงในการรับบุคคลอื่นเข้าเป็นสมาชิกได้ภายใต้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำกับดูแลระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลกำหนดก็ได้	
๑๐. ประเด็นเรื่องการให้อำนาจหน้าที่ของ บริษัทฯ ในการเข้าไปในสถานที่ประกอบการ ตามมาตรา ๓๗ (๓) และ (๔)	กรณีมาตรา ๓๗ (๓) (๔) ให้อำนาจแก่บริษัทฯ ในการเข้าไปในสถานที่ประกอบกิจการของสมาชิกที่เชื่อมต่อกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตน เป็นการให้อำนาจแก่ผู้ให้บริการระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลมากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ เนื่องจากเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนด้วยกัน อีกทั้งให้นามตรา ๑๙ ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติฯ มาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวโดยอนุโลม ทำให้เกิดความสับสนในนิติฐานะของบริษัทฯ ที่มีลักษณะของการใช้อำนาจบังคับฝ่ายเดียวแก่สมาชิก กรณีดังกล่าวเห็นว่า บริษัทฯ สามารถกำหนดเงื่อนไขในการที่	จะนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อไป

ประเด็นและมาตราที่เกี่ยวข้อง	ความคิดเห็น	คำชี้แจง
	จะเข้าไปยังสถานที่ประกอบกิจการของสมาชิกเพื่อตรวจสอบมาตรฐานเทคโนโลยี ระบบรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงความถูกต้องของข้อมูลที่ส่งผ่านในระบบไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงในการเข้าเป็นสมาชิกได้โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายเพื่อบังคับแต่อย่างใด	

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำกฎหมาย

สศค. จะนำผลการรับฟังความคิดเห็นเสนอต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ และดำเนินการในขั้นตอนต่อไป